

Wekelijks neemt **Bor Beekman, Robert van Gijssel, Rutger Pontzen, Herien Wensink** of **Nell Westerlaken** stelling in de wereld van film, muziek, theater of beeldende kunst.

Column

MUZIEK VOLGENS VAN GIJSSEL

Stelling
Een afscheidstournee is topmarketing

Het leek de afgelopen weken even een pop-trend te worden. Eentje met gevoel voor geschiedenis, dat wel, want het waren vooral oude helden met een lange staat van dienst die het verschijnsel in gang duwden. De afscheidstournees vlogen ons namelijk om de oren: lange reeksen aangekondigde laatste shows, en dus de ultieme kans de jeugdhelden uit vervlogen tijden nog een keer aan te horen.

Sir Elton John meldde weken geleden al dat hij er na zijn toepasselijk getitelde *Farewell Yellow Brick Road*-tournee écht mee ophoudt. Dat vond de Amerikaanse thrashmetalband Slayer kennelijk zo'n goed idee, dat die zelf ook maar een laatste ronde aankondigde. Gevolgd door Paul Simon, die in een officiële verklaring liet weten dat hij na zijn komende tournee definitief aan zijn pensioen begint. Toen volgden nog metallegende Ozzy Osbourne en de southern-rockband Lynyrd Skynyrd, en gingen de transluizen in de rockwereld helemaal open.

De **geschiedenis leert ons** dat afscheidstournees geen reden mogen zijn voor paniek. Neem nou Ozzy Osbourne. De carrière van die man is zo ongeveer gebouwd op afscheidstournees. In 1992 begon The Blizzard of Ozz al aan zijn No More Tours Tour. Die werd gevolgd door zijn Retirement Sucks Tour, een paar jaar later. Met zijn band Black Sabbath speelde

De vraag moet niet zijn of John na zijn tournee echt met pensioen gaat, maar of hij zijn tournee overleeft

hij al een afscheidstournee, maar solo staat Osbourne dit jaar weer doodleuk als headliner op zo'n beetje alle metalfestivals in de wereld – en dat zijn er veel. We moeten zijn afscheid van de grote podia na zijn nieuwste afscheidstournee dus niet al te serieus nemen.

Elton John dan. Die riep in 1977, na een kennelijk nogal vermoei-

ende show, dat hij zou stoppen met de concertpraktijk. Geen zin meer in dat gesleep met die piano. Nog geen jaar later pakte John de draad weer op, met piano en al. Dus ook zijn fans kunnen stoppen met snorren.

Het mooie aan een afscheidstournee: je kunt er zo leuk een comeback achteraan laten rollen. Groot nieuws: 'Elton John (of Ozzy Osbourne, of Slayer) toch weer op een podium!' Je hoort de kassa's in de kaartjeskantoren alweer ratelen. Net zoals ze ratelden bij de verkoop van die afscheidstickets.

Een afscheidstournee is **natuurlijk** helemaal geen sentimenteel vaarwel van een popster die het allemaal niet meer aan kan. Het is een manier om kaartjes te verkopen en om de toegangsprijzen maar weer eens een zwieper te geven. De afscheidstickets voor Elton John worden waarschijnlijk twee keer zo duur als de tickets voor zijn shows van een jaar geleden. Het gaat bij John sowieso in de papieren lopen. Zijn afscheidstournee wordt namelijk nogal lang. Hij omvat een concert of driehonderd en is dus eigenlijk het begin van een soort 'never ending tour', zoals Bob Dylan die in 1988 heeft ingezet. De vraag moet niet zijn of John na zijn tournee echt met pensioen gaat, maar of hij zijn tournee overleeft.

Laat u niet misleiden: een afscheidstournee is gewoon een tournee met uitmuntende marketing. Listige marketing, omdat die zich nooit tegen de artiest zal keren. Want als u na die ontroerende laatste show van Elton John en Paul Simon, na krap een jaar, hoort dat uw held tóch weer naar de popzaal komt, dan gaat u hem niet afvallen of verwijten dat hij een commerciële hond is die het verder lekker kan bekijken met zijn rotshows, maar koopt u als een kind zo blij opnieuw dat ticket. Kassa.

Illustratie Berto Martinez

Beeldende kunst

BESPREKING JOOST CONIJN

Beelden uit *Good evening to the people living in the camp* van Joost Conijn, 2018.

Kampsyndromen

De vluchtelingen crisis is oud nieuws geworden. Maar kunstenaars leveren er **ander beeld** van. Joost Conijn (46) kroop door een hek en filmde wat hij zag.

Door **Sacha Bronwasser**

Met een brede lach houdt een jongetje een stok omlaag. De stok is de slagboom, een modderige weg is zijn domein. Een ander kind wil er met een kruiwagen langs. Maar nee, eerst: 'Paspoort!' Het kind frommelt in zijn zak, produceert zijn onzichtbare document en hop, de slagboom mag omhoog.

We zitten nog maar net in de film *Good evening to the people living in the camp* van kunstenaar Joost Conijn, die vanaf morgen te zien is in museum Boijmans van Beuningen. Zomaar twee spelende jongetjes, ergens, zoals jongetjes spelen. Alleen is dit een vluchtelingenkamp en de jongens spelen na wat ze hebben meegemaakt. Overlevingswet nummer 1: bespot je eigen ellende.

Dat laatste is interpretatie, want in de film, die in 2016 en 2017 na herhaalde bezoeken aan een vluchtelingenkamp in Griekenland en in de 'Jungle van Calais' is gemaakt, wordt weinig tot niets uitgelegd. 'Dit is een film zonder verhaallijn. Zonder hoofdpersoon, zonder commentaar. En soms zonder ondertitels', was Conijns toelichting bij de première op het filmfestival van Rotterdam,

Advertentie

Cornelis de Koning
Gouda / ArtiLegi.nl
1 t/m 11 februari
DO t/m ZO

ARTI LEGI

VLUCHTELINGEN EN KUNSTENAARS

Van mokerslagen tot geluidloze registraties: engagement komt voor in vele vormen.

Defiant Gardens – Henk Wildschut
Wildschut fotografeert al twaalf jaar langs de randen van Fort Europa. Hij was al in Calais toen er nog maar een paar tenten in de bosjes stonden. Die bouwsels werden zijn eerste onderwerp. In de serie *Defiant Gardens* zie je hoe de

mensen op de vlucht toch probeert iets te laten groeien. Een tuintje, symbool voor settelen en ergens kunnen blijven. Van een piepklein potje tot een compleet irrigatiesysteem rond de tent, van één snijbietplantje tot een onwetende, uitbundig bloeiende roos. Circle.art, Amsterdam, t/m 25/2.

Human Flow – Ai Weiwei
De wereldberoemde Chinese kunstenaar

maakt sinds 2015 alleen nog werk over de vluchtelingencrisis. Zijn film *Human Flow* draait vooral om schaal en aantallen en brengt alle vluchtelingengstromen wereldwijd in beeld. 25 camerateams, 20 landen, drone-beelden, '65 miljoen mensen wereldwijd op drift'. Het is dramadocu voor een groot dramatisch probleem; het is ook de benadering met de moker. *Human Flow* draait momenteel in vier ste-